

مقدمه

شهر چادگان مرکز شهرستانی به همین نام در غرب استان اصفهان است. شهر چادگان در ساحل دریاچه زاینده رود در فاصله ۱۰۰ کیلومتری شمال غربی شهر اصفهان و ۲۵ کیلومتری شهر داران- مرکز شهرستان فریدن- واقع شده است. واقع شدن چادگان در ساحل دریاچه سد زاینده رود، آب و هوای مناسب و طبیعت زیبای آن در سال‌های اخیر این شهر را به عنوان شهری توریست پذیر در استان اصفهان مطرح کرده است.

در وجه تسمیه چادگان آمده است که: «چاد» در زبان ترکی منطقه به معنای شکاف و شیار است و «گان» پسوند مکان است. واقع شدن هسته اولیه شهر در منطقه‌ای دره‌ای این وجه تسمیه را قوت بخشیده است. چادگان از جمله مناطق کهن ناحیه فریدن می‌باشد و مقبره منسوب به کاوه آهنگر در شش کیلومتری این شهر- روستای مشهد کاوه- واقع است.^۲

از مشاهیر این شهر ملاغلامحسین ربانی چادگانی، مدفون در تخت فولاد اصفهان^۳، ملا محمد صالح چادگانی^۴، استاد میرزا نصرالله بهشتی (ملک‌المتکلمین خطیب دوران مشروطیت)، نوحی چادگانی و معلم چادگانی از جمله بزرگان برخاسته از این شهرند.

شهر چادگان در سرشماری ۱۳۸۵ دارای ۷۰۳۷ نفر جمعیت بوده است.^۵

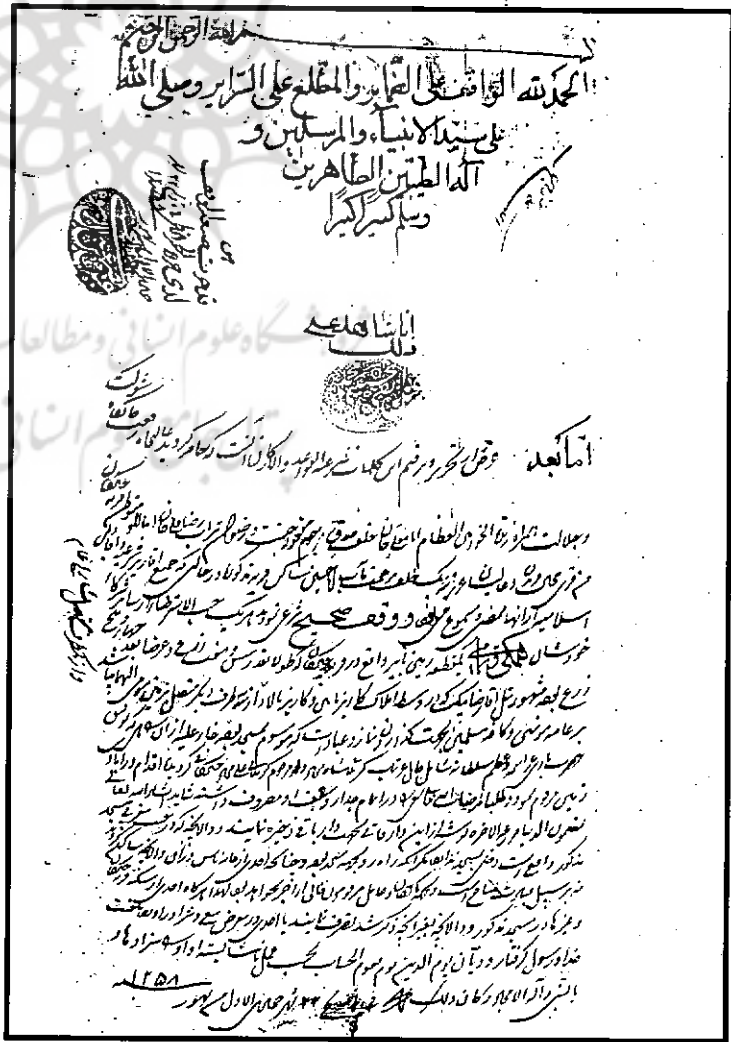
متن وقف‌نامه زمین مسجد حفیظ آباد (پنج تن آل‌عبا) چادگان

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الواقف علی الضمائر والمطلع علی السرائر
و صلی الله علی سیدالانبیاء والمرسلین و آله الطیبین
الطاهرین و سلم کثیراً کثیراً

اما بعد غرض از تحریر و ترقیم این کلمات شرعیه القواعد و الارکان آن است که حاضر گردید عالی‌جاه رفعت کثیراً کثیراً جایگاه، شوکت و جلالت‌همراه، زبده الخوانین العظام امامقلی خان خلف صدق مرحوم مغفور جنت و رضوان تراب رضاقلی خان اینانلو متوطن قریه

بررسی وقف‌نامه‌ای از چادگان

حمیدرضا میرمحمدی

چاوگان من قری محال فریدن و عالیشان عزیزالله بیک خلف مرحمت مآب آقا حسین ساکنین قریه مذکوره در حالتی که جمیع اقرار شرعی و اقاویل اسلامی از آنها مضمی و مسموع می بوده و وقف صحیح شرعی نمودند هر یک حسب الاسترضاء از سایر شرکای خودشان همگی و تمامی یک قطعه زمین بایر واقع در قریه چادگان که طولاً به قدر سی و هفت زرع و عرضاً به قدر چهار پنج زرع بوده مشهور به تل آقا رضا بیک که در وسط املاک کاریز پایین و کاریز بالا و از سه طرف دیگر متصل به زمین مؤمی البهما می باشد و از یک طرف متصل به شارع عام بر عامه مؤمنین و کافه مسلمین به جهت گذاردن نماز و عبادات که موسوم به مسجد بوده بناء علیه که توفیق حضرت باری عز اسمه و عظم سلطانه شامل حال عزت مآب کربلایی شاه محمد ولد مرحوم کربلایی علی محمد چادگانی گردید اقدام در آبادی زمین مرقوم نمود و طلباً لمرضات الله تعالی سعی را در اتمام جدار و سقف او مصروف داشته شاید ان شاء الله تعالی به مضمون الدنيا مزرعة الآخرة توشه از این دار فانی به جهت دار باقی ذخیره نمایند و دالانچه که در جنب مغربی مسجد مذکور واقع است دخلی به مسجد ندارد مگر آنکه راهرو به جهت مسجد بوده و چنانچه احدی از عامه ناس در آن دالانچه ساکن گردند نه بر سبیل عبادت مباح است و به جهت مالکان و عامل مرقومون خالی از اجر نخواهد بود لهذا هر گاه احدی از سکنه قریه چادگان و غیرها در مسجد مذکور و دالانچه به غیر آنچه ذکر شد تصرف نمایند یا احدی در معرض بیع و شرا در آورده به لعنت خدا و رسول گرفتار و دیان یوم الدین یوم یقوم الحساب به حسب عمل ناشایسته او، او را سزا دهد بالنبی و آله الامجاد و کان ذلک فی تاریخ ۲۳ شهر جمادی الاول من شهر سنه ۱۲۵۸.

امهار و حواشی

۱- هو قد جرت صیغه الوقف لدى حرره الحقیق الخاطی فی تاریخ ۲۳ شهر جمادی الاول من شهر ۱۲۵۸ [مهر: نصرالله ابن عبدالرسول الحسینی]

۲- انا شاهد علی ذلک [مهر: عبدالنقی ابن محمد الحسینی] کما علم ان فی مطالعات فریخی رویه روی مسجد جامع فعلی شهر چادگان زمین بایری قرار دارد که سالمدان محل معتقدند سابقاً در آن محل مسجدی وجود داشته است. آقای سیدرضا نوحی چادگان تصویر وقف نامه این مسجد تخریب شده را که اکنون اثری از آن نیست برای نگارنده ارسال نموده است. این وقف نامه سنگی با ابعاد ۳۸×۴۶ سانتی متر و ضخامت ۵ سانتی متر روی سنگ مرمر به رنگ سبز روشن حک شده است. متن وقف نامه چنین است:

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الواقف علی السراير و المطلع علی الضماير و الصلوة و السلام علی سیدالانام محمد و آله الكرام و بعد وقف صحیح شرعی نمود عمدة الاخيار علینقی بیک ولد مرحوم سلطانعلی بیک بر کافه عبادالله این مسجد را برای عبادت وقف نمود و قل بنا و سایر الساعیان بالفاتحه یاد نمایند و ابتدای چهارم از محرم و سلخ در شهر صفر تمام شد سنه ۱۱۸۳.

پیوستها و مآخذ

۱. دیباچه‌ای بر جغرافیای تاریخی فریدن - یرتیکان باستان، حمیدرضا میرمحمدی، ارمغان قلم، ۱۳۸۰، ص ۱۳۰.
۲. پژوهش بر نام شهرها و آبادی‌های ایران، حمیدرضا میرمحمدی، انتشارات رواق دانش ۱۳۸۶ ص ۸۳-۸۲.
۳. سیری در تاریخ تخت فولاد اصفهان، سیدمصطفی‌الدین مهدوی، انجمن کتابخانه‌های عمومی اصفهان، ۱۳۷۰، ص ۸۰.
- ۴- رهبران مشروطه، ابراهیم صفایی، انتشارات جاوید، چاپ دوم، ۱۳۶۲، ص ۳۲۹.
۵. www.sci.iragnet.net
۶. سلخ روز آخر هر ماه قمری، روزی که در شام آن هلال دیده شود. (فرهنگ فارسی معین، ج ۲، ص ۱۹۱۰).

